

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilttér pótlata 50 fillér.

Feladó szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és tulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az üzleti szellem felébresztése.

Az ország szomorú gazdasági helyzete megkívánja, hogy minden hazafi teljes munkaerejének felhasználásával a gazdasági bajok orvoslásán fáradozzék.

Az országos elintézésre váró feladatok mellett megszámlálhatlan teendő van, melyek magukban véve ugyan csekély jelentőségűeknek látszanak, mert nem is igényelnek törvényhozási vagy hatósági beavatkozást; de összességükben mégis végtelen betolyással lehetnek gazdasági állapotaink javítására.

Reformra van szükség a gazdálkodás minden ágában és újja kell teremteni az ország egész ipari organizációját, a mely utóbbihoz az új ipartörvény, ha olyan lesz, aminőnek várjuk, is hozzá fog járulni.

Arra kell törekedni, hogy a belföldi termelés emelkedjen és a magyar árak jobb értékesítése lehelvé tételék. Egészséges üzleti szellemnek kell áthatni e nemzetet, hogy boldogulhasson.

Kimondhatatlan nagy vesztesége volt hazánknak abból, hogy a jobb módú középosztály nem tudta idejét jól felhasználni, vagyis, mint az angol mondja, pénzé tenni. „Time is money“ (az idő pénz); ezt tartják a világ leghatalmasabb nemzetének milliói. És csakugyan azt látjuk, hogy míg a magyar közbirtokosság lába alól kilicítálják a földet, mert idejét nem tudja jól felhasználni; addig a nagy északamerikai köztársaságban az egyszerű zsellérmunkából lett farmer (gazda) és businessmann (iparos, vagy üzletember) gyárakat épített és terményekkel megrakott hajókat küld Európába, melyek valóságos aranyözönt indítanak Európából Amerikába.

A hatalmas északamerikai köztársaság a legerősebb versenytársa Magyarországnak a nyugateurópai piacokon. Az oecéanon túl, annak partjaitól száz meg száz mértföldnyi távolba eső nyugati államok olcsóbban elszállítják Európába tiszser oly hosszú uton terményeiket, mint a magyar gazdák; jobban berendezett gazdasági rendszerük által megvernek és leszorítanak a piacról mindent.

De éppen mivel Északamerika ennyire felettünk áll, tölte tanulhatunk és kell is tanulnunk legtöbbet. Északamerika hatalmas versenye csak az esetben lesz végezetes reánk, ha azt hasznunkra nem fordítjuk. De ha eltanuljuk Amerikától azt, amiben előnyben van felettünk, akkor a versenyből baj nem fog reánk hárulni. Ellenkezőleg, az még hasznunkra is lesz, mert a haladás útján gyorsan előre fog ragadni és elvesztett piacainkat is visszahódítjuk, mivel a földrajzi és más természeti előnyök a mi részünkön lesznek és a nyugati, hozzánk közeleső piacokra minden esetre olcsóbban fogjuk szállíthatni terményeinket, — mint az amerikaiak.

Nem lehet most egyenkint kifejteni mindama tényezőket, melyeknek északamerika nagy gazdaságát köszönheti. Csak egyre szorítokozunk, mely ugyszólván éltető eleme a többieknek: és ez az amerikai „business szellem. Északamerikában egészen más üzletvilág van, mint Európában; ott oly pezsgő élet, örökös nyüzgés, lázas tevékenység uralkodik, mint egy méhkasban, aminőről itt az egyszerű magyar falusi embernek vagy kisvárosi polgárnak fogalma sincs. Pusztá lérségeken gyakran pár hónap lefolyása alatt városok keletkeznek, melyek rövid idő alatt jelentékeny ipari és kereskedelmi pontokká nőnek ki magukat. S mindezt az amerikai business szellem alkotja.

Ezt a szellemet kell átlátnálni Magyar országba, vagyis inkább csak fel kell azt ébresztetni, mert a tapasztalás megmutatta, hogy a magyar emberből is lehet épp oly jó businessmann, mint a minő az amerikai, csak be kell vezetni az üzletvilágba, vagyis módot és alkalmat adni neki arra, hogy üzletember váljék belőle.

Csáktornya, 1907. okt. 19.

A vallás és közoktatásügyi miniszter — mint lapunk mult száma már hozta is —, a saját kérelmemre Budapestre helyeztél át és pedig nem bizonyos politikai okokból, mint azt tájékozatlanságában igen helytelenül a Zalai Közlöny idevonatkozó tudósítása sejteli, mely szerint Budapestre helyzetésem bizonyos büntetés jellegével birna. — Uglylátszik, egyedül a Zalai Közlöny az, melynél a Budapestre való helyezés büntetés, mert mások, a kik ilyenekben ismerősek, épen az ellenkezőről vannak meggyőződve, a mit az is bizonyít, hogy oly igen könnyen senkitem helyeznek föl Budapestre. De a politikai okból való áthelyezést már az az egyszerű tény is kizárja, hogy politikával, legalább párt politikával aktíve sohasem foglalkoztam, amennyiben ezt hivatásom és egyéniségem nem kívánja, mert természetem nem a nagy hang és zaj, — mint inkább a csendes és tartalmas munkára készlet.

Áthelyeztettem magamat nem azért, mintha Csáktornyan nem éreztem volna jól magamat, avagy nem találtam volna elegendő elfoglaltságot, munkát hivatalom ellátásán kívül is, hanem azért, mert az embernek természete, hogy sohase legyen megelégedve a jelennel, a körülményekkel, a mely között él és mindig előre, többre vágyik a meglevő állapotnál és mert állandó vágyam volt az ország szívébe, szép fővárosunkba kerülni. Az a 15 esztendő, melyet Csáktornyan egyhuzamban hivatali és társadalmi kötelességem mindenkor lelkismeretes ellátásával itt eltöltöttem, nemcsak hogy egész életemen át feledhetetlen lesz

előttem, de gondolatban és érzésben mindennap vissza-vissza fogok ide térni, hol életemnek legszebb és legideálisabb szakát mindenkor megelegetten, s boldogan leélni szerencsém volt.

Tulajdonképen itt kezdettem meg tanári működésemet s itt próbálkoztam először a „Muraköz“ hasabjain eleinte mint e lap belső dolgozó társa, utóbbi években pedig ennek felelős szerkesztőjeként.

Beismerem, merész voltam, mikor a lap szerkesztésére vállalkoztam, mert különösen ilyen határszéli vidéken, a hol a délszláv törekvések elnyelésével fenyegetik a magyarságot, egy lapnak a szerkesztésére nagy tapintatosság, higgadság és körültekintés kell. Hogy nekem, mint e lap felelős szerkesztőjének, mennyire sikerült a lap intencióinak megfelelnem, nem tudom, de azt elmondhatom nyugodt lelkiismerettel, hogy csekély erőm és tehetségem egész összességével, szívem minden melegével igyekeztem szerkesztői kötelességemnek megfelelni s ha valamben hibáztam, az nem a felületességnek, a nemtörődőinségnek, hanem csakis gyarló és véges emberi voltomnak tulajdonítható. Mert „Szük és gyarló az emberi élet, pillanat a mértéke, mulandóság a jellege,“ de azért ezt az életet jól kell betöltenünk a szív és az elme alkotásaival. Mindenki tegyen annyit, a mennyit elméje és szive elbir, többet ugysem kíván tölte az élet, de annyit meg is kíván, különben nem töltjük be élethivatásunkat, rendeltetésünket és életünk meddő marad.

Itt a horvát határszélen, a délszláv törekvéseknek ütköző vonalán kettős munkája van a magyar embernek: az egyik emberi, a másik nemzeti. Mindkettő hevise az itt élőt és mindkettő munkára áldozzuk és adjuk összes erőnket.

Most pedig, amidőn ezzel a számmal megváltak e lapnak a szerkesztésétől és e kedves vidéktől, a hol oly szép és magaslatos hivatása van minden munkás elmének, csak azt kívánhatom: adjon a jó Isten erőt és kitartást a hazafias munkálkodásra e lap jövődő munkásainak, boldogságot és megelegetést a lap minden olvasójának.

Dékány Mihály.

— A vásár. A csáktornyai terénapi vásár, melyet folyó hó 14-én tartottak meg, rendkívül kedvező időben folyt le. A gyönyörű őszi meleg időben az állatvásárrajoly nagy volt a felhajtás, — a milyenre már régen emlékeznek. Különösen nagy volt a földhajtás csikókban Horvátországból. De a kereslet is szokatlan nagy volt a szép időben ug, hogy bámulatos magas árakat értek el. Sok csikót vetek Poroszországba, Bajorországba, Olaszországba és Schweizba, azonkívül a balkán országokba.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Kitüntetett csáktornyai iparos.** A pécsi országos kiállításon több kisiparos is részt vett, köztük Horváth Pál csáktornyai agyagedény készítő, Csáktornya nagyközség pénztárosa is saját készítményű agyagedényeivel. A kiállítás zsűrije Horváth Pált csinos és eredeti agyagedényeiért bronzéremmel tüntette ki.

— **A tenyészmén vizsgálat eredménye.** A csáktornyai járás területén levő magán tenyészmén vizsgálatá folyó hó 16-án volt Csáktornyan. Elővezettek 23 mént, melyek közül 9 nyert tenyészvizsgálatot. Nevezetesen igazolványt kaptak a következő gazdák tenyészmenei: Jurisaga Mihály Bottornya egy méntre, Kerovecz Antal Bottornya egy méntre, Zadravec György Muraszilvágy egy méntre, — Zsindarics György Drávavásárhely két méntre, Safarics Balázs Nagyfalu egy méntre, Sinkó Mátyás Majorlak egy méntre, Szobocsán István Tündérlak egy méntre, Karlavcsecz Iván Györgyike egy méntre.

— **Halálozás.** Bilkei Papp Elemérné, szül. Szirtey Irma, néhai Dr. Szirtey György volt csáktornyai orvos leánya f. hó 17-én elhunyt. Tegnap temették nagy részvét mellett. A család a következő gyászjelentést adta ki. Alulírottak úgy a maguk, valamint a széleskörű rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, a felejtethetlen jó leánynak, legjobb hitves és anyának Bilkei Papp Elemérné, szül. Szirtey Irmának folyó évi október hó 17-én, életének 38-ik, boldog házasságának 9-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászosan elhunytát. — A boldogult hült teteme október hó 19-én d. u. 3 órakor fog a gyászszobából (Zöldfa-utca 144. sz.) a drávavásárhelyi róm. kath. sirkerterben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 21-én reggeli 8 órakor fog a csáktornyai róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Csáktornya, 1907. október hó 18. Legyen áldott jószág életének emléke! Özv. Szirtey Györgyné, szül. Lüleý Mária anyja Bilkei

Papp Elemér férje. Bilkei Papp Etelka, ifju Bilkei Papp Elemér gyermekei.

— **Ragadós betegségek terjesztése és az iskola.** Csáktornyan a vörheny járvány-szerűleg lépett fel az elemi iskolai gyermekek között és a hatóság az elemi iskolát bizonytalan időre bezáratta. Ez alkalomból szükségesnek tartjuk elmondani a következőket: A statisztika tanúsága szerint a ragadós betegségek terjedésének megállításában nagy szerepe van a mindenki által joggal gyűlölt vörös cédulának. Aránylag azért sokkal nagyobb óvatosságra intik a közönséget, mint ezelőtt és elég, ha a vörös cédulát valamilyen ajtófélfáján meglátják, hogy oda gyermekes családok ne járjanak. — De ezzel még mindig nem tettek eleget. Meg kellene kísérteni ezt az elkülönítést még azokra is, a kik iskolába járnak és módját ejteni, hogy a gyermekek reggel, a mikor iskolába jönnek, cvrosi felügyelet alatt álljanak. Elég gyakran utalunk már az orvosi állás fontosságára, — különösen a népiskolában. A kenyérkereső apa és anya, főleg a legalacsonyabb neosztályban már olyankor távozik a háztól, a mikor a gyermek még alszik, a ki nagyon gyakran nemcsak a betegség csirájával távozik a háztól, de még akkor is iskolába indul, a mikor a kiütés már látható rajta. Azt tudja mindenki, hogy rendszeren az arca utoljára jut a kiütés, de a test felületén már látható nyomai vannak. A gyermek kisebb bágyadsága még nem ok arra, hogy nazaküldjék és így megtörténik, hogy egy ilyen gyermek egy egész osztályt megfertőz, főleg azért is, mert zárt helyen a fertőzés sokkal könnyebb és nagyobb. Hiába kutatnak a szülők a fertőzés eredete után, néha csak későn tudják meg, hogy egyetlen gyermek képes volt hatvan másikat beteggé tenni. Szükséges volna tehát, hogy a gyermeket orvos lássa, mielőtt tanulni ül.

— **Agyonverte az urát.** Mult számunkban megirtuk, hogy Novák Elek kedveshegyi lakos folyó hó 8-án kéményjavítás közben iebukott a kéményen keresztül és koponyarepedés, agyrázkodás következtében szörnyet halt. Így jelentette ezt a csendőri jelentés

és ezt mondotta a megejtett hulla szemle is egész jóhiszeműleg, mert a szencsétlenül járt ember külső sérülései csakugyan olyanok voltak, a melyek a magasból leesés következményeiként tekinthetők voltak. Ezek alapján a szerencsétlenül járt ember tetemét azután annak rendje s módja szerint eltemették a felsőmihályfalvi temetőbe. Amde a temetés után, eredetileg nem tudva, a környékbeli emberek elkezdtek suttogni, hogy Novák Elek nem természetes halállal, nem a leesés következtében halt el, hanem agyon ütölték, még pedig agyonverte saját felesége. Ez a mende-monda eljutott a portyázó csendőrök fülebe is, kik a hallomásról jelentést tettek a csáktornyai járásbírósnak, mely azután a feljelentés alapján vizsgálatot rendelt el és az eltemetett hulla exhumálását a nagykanizsai ügyészségtől kinyerve kiderítette, hogy a mende-monda nem légből kapott, hanem valóság, s csakugyan a hitese feleség verte agyon a saját urát egy baltával. Ugyanis a vallatás során Novák Elekné született Trupkovicz Mária így adta elő az esetet: Mikor e hó 8-án férje a házátőre ment a fából készült kéményüket javítani, ő is utánna ment, de Novák Elek azt mondotta neki, mit jössz utánam. Ebből szóváltás támadt közöttük és a férj az asszonyt pofon ütölte. Erre az asszony a nála volt baltával a férjéhez sujtott, mely ütéstől az elszédülve bukott a kéményen keresztül. Az asszony ekkor lement a tetőről, be ment a konyhába s mikor látta, hogy férje még él, állítólag attól való félelmében, hogyha férje feleszmél, ellene vall s őt talán fel is akasztják — a baltával addig ütötte az eszméletlen állapotban levő embert, migcsak élet volt benne. A járásbírósnak az emberi mivoltából kivetkőzött asszonyt azonnal letartóztatta és átkísértette a nagykanizsai ügyészség fogházába.

— **Betörés.** Folyó hó 6-án virradóra Gáspárdécz Antal bottornyai lakos szatócsüzletét eddig ismeretlen tettesek feltörték és onnan mintegy 267 korona értékű különböző arucikkelt és készpénzt elvittek. — A nyomozás eddig nem tudta kideríteni a tettesek kilétét.

TÁRCA.

Borongás.

*Borongó, hűvos őszidőben
Tarlott mezőkön visz utam.
A tavasz elmúlt, el a nyár is
S én rád gondolok utaltam!*

*Rád gondolok s a lelkeim vérzik.
Hogy mégis elvesztettelek,
A kit becsülni már nem tudtam,
Amikor még szerettelek.*

*Hiába mondom én magamnak.
Rossz voltál, ravasz — becselen!
A siromig fog elkisérni
É győtrő. fájo szerelem.*

Kondoros Gézu.

Csillaghullás.

Amikor még bakfis volt, erősen hitt abban, hogy teljedsébe megy, amit a csillaghullás pillanatában kívánunk magunknak. Hűvös éjjel kilopózkodt a szobádba és vagy negyvenszer ismételte: »Szép akarok lenni!« Mit törődött azzal, hogy másnapra meghült és szülei balgasága miatt megkorhólták, hiszen sokszor hangoztatott kívánságát épp akkor mondta el egyszer, a mikor egy fényes csillag hullott az égből.

Erősen bízott abban, hogy szép lesz — és nem csalatkozott.

Hová tűntek azóta a serdülés szép évei, hová a sok szép remény, mit azóta az élethez fűzött.

Most is kihajol az ablakon és lesi a csilla-

gos eget. Szomorúan mosolyog és elmélyed álmába. Emlékezetéből már elvonultak gyermekévei, csak a jelenre gondolt.

Az égnek csak egy részét láthatta. A másik részét a magas házak falai takarták el.

Ábrándozva kérdezte magától:

»Ugyan mit kívánok magamnak ma, amikor már nem hiszek a babonában?«

Sóhajtott. Egész élete elvonult ellőtte, házassága, mely a szülők megegyezésére jött létre, azután a következő szintelen és egyhangú élete, — mely hijján volt minden szerelemnek és bájnak. Fog-e szeretni valaha, — s szeretik-e majd egyszer őt?

Szive kezd gyorsabban dobogni: a férfi, — kire gondol, csábító, látja maga előtt kék szemeknek mosolyát.

Határozottan kedvtelenség fogja el — mint mindig, ha ez a férfi néz. Nincs-e ezekben a szemekben valami keménység, ridegség és kegyetlenség?

Az égre tekint: »Mit kívánjak magamnak?« gondolja. Mert megint hisz — félénk, gyermekies babonája megint visszatért — teljes erővel hatalmasan és megigézően.

»Mit kívánjak?« . . . Hogy mindig szeressen?

. . . Nem, hogy igazán szeressen! . . . Miért nem jött el tegnap?«

De bármennyire is tekintens ki az ablakon, nem lát hulló csillagot.

És tovább gondolkozik:

»Hogy szeret, az bizonyos . . . De szemem oly ridegek!«

És hirtelen megtelik a lelke bánattal.

»Nagyon szerencsétlen, boldogtalan vagyok,« gondolja.

Ekkor hirtelen világosság dereng a lelkében: »Boldog szeretnék lenni! . . . Ez az, amit kívánok lenni!«

Hő, vigasztaló remény ébred benne, mert a csillagok nem hazudnak!

És egyszerre úgy látszik, mintha az ég számtalan csillógó, mozgó lánggal világíttatnék meg!

Egyik a másik után futja be hosszú, bájos és hajló vonalát.

Ekkor elragadtatva messzire kinyújtja karjait és előrehajol: »Boldog akarok lenni!« sugja sugárzó szemekkel és az örök üdvösség mosolyával ajkán. Jobban, mindjobban hajol előre, — folyton ismételve a varázsigét: »Szeretnék boldog lenni!«

Most hirtelen elveszti egyensúlyát és kisiklik az ürességbe, mint egy nagy fehér madár.

A csillagok nem hazudnak!

Még csak nem is sikoltozott, szinte gyengéd- den esett egy hegyes köre, — halántékán véres csöppek gyöngyöztek, ezek mutatták arca egyedül színt, — mert nagy smaragd-szemei lecsukódtak.

Különbön legkevésbé sem torzult el, egy cseppet se szenvedett.

Szép maradt és ajkaira boldog mosoly tapadt.

Egy arra menő babonás anyóka hangosan mondá, hogy e baleset oka a nap, amelyen történt, Péntek volt és tizenharmadika.

— **Hamis váltó.** Pintarics Fábiáné muracsányi lakosnő folyó hó 8-án a Muraközi Takarékpénztárból váltóra 300 korona kölcsönt akart kivenni. A takarékpénztárban a váltó gyanusnak tünt fel s az asszonyt valálóra fogták. Az asszony ekkor megvallotta, hogy a váltó hamis és a hamisítást ketten ő meg a leánya Magdalenics Flóriáné eszközölték. A váltóhamisítókat feljelentették a nagykanizsai ügyészségnek.

— **Agyonnyomta a gerenda.** Skrolár György margithei lakosnak három éves Márton nevű fiacskája folyó hó 17-én délután észrevétlenül kiosont szülei lakásából és a házhoz támasztott épület gerendák egyikét magára rántotta. A súlyos gerenda a kis gyermeket agyonnyomta, s azonnal szörnyet halt. A vizsgálatot megindították, kit terhel a felelősség.

— **Nyilatkozat.** A Hungaria Hazai Ernyőgyár Részvénytársaság igazgatósága kijelenti, hogy műszaki igazgatója Wortman Béla állomása helyéből titokban távozott. — Távozásának indító oka tisztán s kizárólag szerelmi kaland, minthogy vele együtt a gyár egy munkásnője is eltűnt, a kivel mint most kiderült, már korábban titkos viszonya volt. E miatt az igazgatóság öt állásától felmentette. Szükségesnek tartjuk ezt köztudomásra hozni és hangsúlyozni, hogy sem a gyár, sem senki más ezen eltűnéssel anyagilag károsítva nincs a gyár zavartalan üzemét pedig távozása természetesen nem is érinti. Alsólendván, 1907. október hó 9-én. Hungaria Hazai Ernyőgyár Részvénytársaság igazgatósága.

— **Zsebelés a vásáron.** A folyó hó 14-én tartott csáktornyai Teréz napi vásár alkalmával az állatvásáron Mlinarics János perlaki lakost, a midőn éppen egy tehénre alkudozott, közrevelte négy ismeretlen egyén kik közül az egyik Mlinaricsnak a kabátja belsőzsebéből kilopta a bőrtárcsáját, melyben 288 K 60 f készpénz, a vásárlandó tehénnek az ára volt. Mlinarics azonnal észrevette a tolvajlást és két másik vásárossal, valamint a csendőrzáróval a szélfutott, menekülő 4 ember közül kettőt, névszerint Kusnics János bednyácsi (Horvátország) és Skerber Ferenc 20 éves kamecai (Horváto.) illetőségű sohanokot elfogták. Ezek azonban a lopást tagadják és nem is találtak náluk semmit, valamint azt is tagadják, hogy a másik kettőt ismernek. Viselkedésük azonban gyanus volt s így letartóztatták őket.

— **Cimbalom ujdonság!** Chopin-album tartalma: 1 Mazurka, 1 Impromptu, 1 Nocturne, 1 Valse brillante. Az első eset, hogy Chopin darabjai cimbalom-albumban megjelentek. Nagyon ügyes dolgot végzett Erdélyi Dezső ezen album összeállításával, mert ez által elosztatta azt a hitet, hogy a cimbalom csak magyar dalok előadására alkalmas. A Chopin-album ára 3 korona. — Kapható Strausz Sándor könyv- és zeneműkereskedésében Csáktornya.

— **Tolvaj kereskedő inas.** Czankó György csáktornyai lakos, órástól folyó évi májustól kezdve különböző időkben 2 drb tula ezüstórát, egy drb nickel órát, egy ezüst órát, egy arany karikagyűrűt ismeretlen tettes ellopott. Károsult, Czankó György a tolvajlást bejelentette a csendőrségnek, mely részről megfigyelő állásra helyezkedtek. És nem sikertelenül, mert mult héten tetten érték Gáspár Samut, Pollák Gyula kereskedő tanoncát, amint éppen ismét egy 20 korona értékű ezüst órát akart ellopni. — A tolvaj inast letartóztatták, bár azt mondja, hogy ez az első eset, hogy lopni próbált. Czankó

György tanoncai még azt is mondják, hogy Gáspár őket is igyekezett rábeszélteni a tolvajlásra, s azt mondta nekik, hogy ő — tudniillik Gáspár pedig majd a saját gazdaságától ruhaneműt fog lopni. — A Czankó inasai azonban nem ültek fel a csábításnak.

— **Kerékpár tolvaj.** Kramperger Alajos 22 éves lukaveci (stájerországi) születésű molnár segéd Zadravec Jakab polstrai molnárnál volt alkalmazásban e hó 13-án a honnan 13-án éjjel eltűnt, de eltűnt vele Zadravecnek a malomban volt kerékpárja is. A polstrai molnár feljelentésére megkeresték a csáktornyai csendőrséget is, s itt a csáktornyai gőzmalomban 14-én délután már letartóztatták a kerékpár tolvajt, hova 14-én reggel érkezett a lopott kerékpáron és felvettette magát a malomba.

— **Életmentő csendőr.** Egy derék csendőr hőstettéről értesítenek bennünket Ganicsáról. — Csizi Henrik a neve s mint csendőrkáplár szolgál a bellatinci őrsön. — Csizi e hó 8-án délelőtt szolgálaton kívül Ganicsán járt valami vásárlási ügyben, mikor ugy 9 óra tájban észrevette, hogy a tőle mintegy 120 lépényire levő s Legény Márk tulajdonát képező lakóház egyszerre kigyuladt. Rajta kívül csak még egy férfi, névleg Glavács Ferenc volt faluban, amelynyiben a lakosság többi része a mezőkőn dolgozott. Csizi tehát oda rohant a veszedelem helyére, hogy a közelben álló Bakány-féle házat megmentse a biztos tözvéstől. Gyorsan ponyvákat kerített elő s azokat vízbe mártotta, azután pedig az odaérkező emberek segítségével leterítte a veszélyeztetett épület szalmafedelét, nehogy a repedős fűzes zsarátnoktól az is tüzet fogjon. Éppen elkészült Csizi a munkájával, amikor az égő házból kétségbeesett segélykiáltások ütöttek meg a fülét. Benézett az ajtón s látta, hogy az égő konyhában egy létrán egy öregasszony áll, ekkeseredetten küzködve a nyaldosó lángokkal, melyek már bele is kaptak az öreg asszony ruhájába. Csizi nem gondolkodott egy percig sem, hanem a saját élete kockázatával behatolt a lángban álló épületbe, átnyalábolta az égő öregasszonyt és kimentette. Ha egy perccel késik, ő is benn ég. A megmentett öregasszony a tűzkárosult Legény Márknak 68 éves nyomorék édesanyja, ki 4 éves unokájával csak egyedül volt otthon, mikor a ház kigyuladt. A tüzet utóbbi okozta. A derék csendőrkáplár életének egyik legszebb percei közé sorozhatja azt, mikor egy emberéletet megmentett a borzalmas tűzhaláltól.

— **Szolgálati cselédkönyvek kiállítása.** Az új cselédlőrvény akként intézkedik, hogy a szolgálati cselédkönyveket ezután a községi előjáróság adja ki. Miután azonban a földművelésügyi miniszterium a községi előjáróságokat a szükséges készlettel nem látta el, az alispán intézkedett, hogy addig, amíg a készlet megérkezik, a községi előjáróságai azok részére, akik náluk az ily könyvek megszerzése céljából jelentkeznek, díjtalanul hivatalos bizonyítványt állítsanak ki arról, hogy nevezettek cselédkönyv megszerzése végett jelentkeztek ugyan, de az a nyomtatvány-készlet hiánya miatt nem volt részükre egyelőre kiadható. Az ilyen bizonyítványok folyó év december hó 1-éig érvényes és addig pótolják a cselédkönyvet. A gazdaasszonyok a cselédeket tehát a bizonyítványukat bátran felfogadhatják.

— **Jellemző eset.** E élet drágulását legkevésbé éri a kisgazda, mert az ő igényei és kiadásai alig változtak, ellenben terményeinek az ára meg rohamosan fel-

szökött. Például a muraközi kisgazdának soha sem volt annyi pénze, mint most. Bizonyítja ezt a következő eset is. Szetnik Máttyás belicai lakos f. hó 19-én tanuként szerepelt a csáktornyai járásbíróóság előtt s mikor a tárgyaló bíró kifizette neki a 2 K tanudiját, azzal adta vissza: adják a szegényeknek, nem vagyok rászorulva. 10 évvel ezelőtt bezeg nem utasította vissza egy muraközi se a tanudiját.

Közgazdaság.

Gyümölcsstermesztés a házi zöldséges kertben.

Ha alkalmasan egy régibb házi zöldséges kertbe vetődünk, melyek alapítója szentesítő gyümölcsstermesztő volt, rendszeren azt a panaszt halljuk, hogy noha a kert rendszeren trágyázva lesz és így a gyümölcsfáknak is jut elég trágya, a gyümölcsstermesztés mégis évről-évre alább száll.

E baj oka legtöbbször az szokott lenni, hogy a kert alapítója, attól az óhajtól vezéreltetve, hogy kertjében minél többféle fajta gyümölcs legyen, s kertje minél barátságosabb kinézéssel bírjon, túltömte azt gyümölcsfákkal; ami természetesen évek mulva szükségképpen azt eredményezi, hogy a fák folyvást jobban eltérbélyesedvén, a talajt túlságosan beárnyalják, minek következtében a levegő és a nap behatása úgy a talajba, mely a beárnyalás következtében tudnedvessé válik, valamint a fákra is megcsökkenvén, a gyümölcsstermesztés természetesen úgy mennyiségre, mint minőségre is alább kell szállani.

E baj rendszeren annál előbb beáll, minél kevésbé gondolozza valaki gyümölcsfáinak koronáját, a fölösleges gallyaknak kivágása által, illetőleg a fák koronájának megfelelő kiritkításával. Ugyanis tudjuk, hogy csak kevesebb kiritkított koronájú gyümölcsfák szolgálhatnak és jó gyümölcsöt. És az ily erősebb beárnyalásnak rossz következtése nem marad ki a fák alatt üzött zöldségtermelésre sem, mely termése szintén úgy mennyiségileg, mint minőségileg is csökken.

Ily esetben segíteni csak azáltal lehet, ha a fák egy részét a kertből eltávolítjuk; és pedig: miután ma még korosabb fáknek átültetése is sikerül, (ha azt kellő vigyázattal és szakértelemmel végezzük, hacsak a fák még nem túlságosan korosak) meg kell kísérelni azoknak átültetését, 10—12 éves gyümölcsfákkal még mindig meg lehet próbálkozni.

A fő ok azonban, amiért e sorokban a házi zöldséges kertekben való gyümölcsstermesztésről szólni kívántunk, az volt, hogy azokat, akik ily kerteket telepítenek, vagy zöldséges kertjeiket gyümölcsfákkal beültetni akarják, figyelmeztessük, hogy a zöldséges kertekbe csak törpe fákat ültessenek s ha már egy pár magastörzsű fát is birni óhajtanak az a kertnek oly részében helyezték el, hogy ha felnőnek is, árnyékukkal kárt ne tegyenek. Azonban még ha törpe fákat ültetnek is, azokat sem szabad egymáshoz igen közel helyezni, mivel idővel ezek némelyike is tetemes koronát képez. Hogy tehát a kert mégis már a telepítéskor is minél barátságosabb képet mutasson, közbe az elültetett körte- és almafák közé szilvát és őrszi barackot kell ültetni, melyek azután 10—12 év mulva, már ha azok a termő képességét felfiztik, ugyanis hivatkozott.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sándora,
kam se predplate i obznana pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:
Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznana se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Neverujte njim.

Denešnji den je človek vnogo tentanju podnešen Nas medjimurce bi napriliku iz jedne strane pospodin Magdič rad vu šatanove škrample natiral a iz druge strani se pojavljaju gospoda socialisti, pak nam oni prodekuju Bog zna kaj sve, da ako človek čuje, se mu želudec meša.

Hvala Bogu vu Magjarskoj ga ipak ne tuliko socialistov, kak vu drugih zemljah. Vu Francuskoj je i vlada iz socialistov. Vu Magjarskoj samo nekoji mudroznanci prodekuju od socializma, te nekoliko lenili težakov spada vu njihovu gardu. Kaj vučija socialisti? Vučiju da Boga nega. Bog je človek sam sebi i najveći Bog su penezi. — Vučiju da ljubavi bližnjega nega. Veliju da samo onda moremo ljubiti drugoga človeka ako hasen imamo od njega.

Socialisti bi radi razdelili tak grofovske kak popovske zemlje. Da iz toga nebi niti jeden siromak hasna imel, to je prava istina. Zemlje i imanja bi opet onim došle vu ruke, koji i više penez imaju, a siromaški ljudi bi dobili frišku figu, orsag bi dobil još menje, a najviše bi dobili ona gospoda fiskaliusi, koji su vezda vodje socialistom.

Vredno je da se spomenemo iz one statistike, koju smo vu jednih novinah čitali, i koja govori od razdelenja popovskog manja vu Francuskoj.

Francusko cirkveno imanje je najprije osvojil orsag, onda kada pred stotridesetmi ljetmi bila buna vu Francuskoj. Onda se je strašno penez zišlo skup, jer je orsag prodal imanje. Ali iz onih penez je denešnji jednemu siromaku ne tehkeši stališ. — Zatim je došal Napoleon pope je plačal iz porcije, a potle njim je dopustil, da si opet imanje kupujuje. Vezda za sto ljet je Francuska vlada to imanje, kaj su si popi nakupili opet osvojila. Najme iz orsaga izterani patri su ne mogli sobom nesti svoju vrednost, sve je vlada osvojila.

Da kuliko je bilo vrednosti cirkvene, to bi teško bilo povedati. Jeden glavni socialistički vodja je rekel prije još kak su osvojili cirkveni imetek, da je ovoga vrednost po priliki jezero milljunov korun. Jer samo tak su mogli i siromake predobiti tomu da se popi iztiraju i da cirkvena imanja pod licitaciju dojdeju. Francuska vlada ja najme obečala, da bude iz ovih penez pomagala siromake i napravila bude assekulaciju za svakoga siromaka. Ali francuska vlada je tiho. Imanja ponovska su razirčkana a penez nega. Francuski orsag je iz strašnoga imanja cirkvenoga niti fillér hasna ne imel pak nebudu imali niti siromaki niti starci.

Ako bi sada ipak netko pital kak je to. On naj samo gleda jednu ekzekuciju, ili ako je tko pamrot postal, pak fiskaliusi tržiju imanje. Komu je dug, on nedobi najvišeputa nikaj a nutri dobljene peneze raz-

deliju med sobom fiskaliusi. Naprimo vu Francuskoj je na ekzekuciji jedno 600.000 korun vredno popovsko imanje za 18 jezer bilo prodano. Znamenito je da je jeden lepi kloster, kak jeden kaštelj samo za 5320 korun prodan. Jer pak je ekzekucijski strošek fiskaliušov bil — 5307 korun, tak je onda orsag čistoga hasna dobil iz toga kloštra 13 korun. A to je glavno, da na kloštru, nije bilo duga. Ali koji su prodanje svršavali su jako dobar kšeft imali. Pišeju novine, da negda jedno vekše imanje po sto fiskaliušom je bilo u rukah. Tak napriliku dvesto školah koje su popi zdržavali je takodjer došlo pod ekzekuciju. Sa temi školami je 14 jezer ljudi imalo posla, te je svaki dobro služil, tak da jim je orsag još moral dodati. jer iz prodanja su ne dobili dosta penez.

Dakle vidimo kuliko penez hasna ima iz toga Francuska, da je popovsko imanje prodal. Zvun toga je morala porciju povekšati, jer one škole koje su prije popi izdržali čada orsag mora izdržati. Siromakom je ne došlo nikaj hasna.

Zato vam velim najte veruvati tim apoštolum. Najte veruvati onim, koji vas proti Bogu, proti zakonu i proti domovini puntaju.

Politički pregled.

Ovoga meseca 10-ga se je sastalo prvi puta orsačko spravišće. Prva sednica je samo kratka bila i ustanovil se je na drugu sednicu dnevni red.

Nego pred orsačkom hižom su socialisti vikali i zahtevali su, da se i njim da pravo, da imaju votume. Desetoga celi den nesu delali težaki. Sa lenjarenjem su hoteli pokazati, da su oni zreli da imaju votume.

Prvi del sjednicah, koj je skoro 15 meseci trajal je zaključen. Vezda se je odprl drugi del sjednicah. Predsednika i podpredsednike su na novo one zeburali koji su bili, tojest za predsednika Justh Gyulu a za podpredsednike Rakovszky Istvana i i Návay Lajoša. I drugi činovníki orsačkoga spravišća su skoro svi oni, koji su bili.

Njegvo Veličanstvo kralj je betežen. Po celim svetu je veliku žalost zročil beteg našega staroga kralja. Ali vu novinaj čitamo, da mu je bolje. Daj dragi Bog da čim prije ozdravi te dalje kraljuje tako mudro, kak je do sada kraljuval.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuwane predplatnike, naj nam vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Naš kralj je betežen.** Iz Beča nam pišeju, da je naš kralj betežen. Ali taj beteg ne je pogibeljen jer bude brščas opet mogel dati audienciju. Kralj bude do konca ovoga meseca vu Schönbrunu stanuvaj.

— **Nesreča jednoga kralja.** Stopram ve se izaznalo, da je nesreča dostigla romanskoga kralja, Karolya, kad je bil vu Galacu. Sretili su tam jednoga monitora (velikoga šifa). Kralj je stisnul s prstom jednoga otastera električnoga drola, ar je stara sega, da se onda potere jedno steklo, koje je puno z šampanerom. Tak se počne krsčenje šiffa. Ali vu ovoj minuti su mu se osmrđeli dva prsti. Dvorski doktor, koji je navek šnjim, je odmah svezal ove dva prste koji su okoli stali, su se prestrašili, ali kralj njim je sam rekel, da mu prst ne boli, naj se ništ ne staraju za njega.

— **Magjarski himnus** vu Londonu Do ve su nigdar još ne igrali vu vanskoj zemlji nikaj takvo, kaj je imalo magjarskoga pečata, magjarskoga karaktera. Ve čujemo da je Shrubsole W. H. mister iznesel, da je londonski Connty Council preklz ovoga krasnoga himnusa. Vu budućnosti dakle bude se i vu Londonu čul ov lepi — himnus.

— **Željeznička nesreča** se pripetila blizu Fiume na liniji med Fiume i Fužine Bila je već stara noć, kad se spružil s velikom larmom jeden kamen veliki iz gore i opal je baš na štreku. Vu ovoj minuti je došel do ta cag od Lokve. Kamen je porinul 13 waggone doli z šine. Pod sipom je ležal jeden waggon na drugome. — Sve se potrla, rezrušilo, rezsipalo, kaj god je bilo na cugu 2 mašinisti su opali doli, ali na sreću nesu vumrli. Ali su se besno polupali. Odesli su je vu špital károlyvarški.

— **To je bil pravi biroviski** — isbor. Iz eregzsásza javljaju, da pred poldrugom ljetom su vu Bilki postavljali birova, koje je postavljenje ne baš mirno izašlo. 14 su vumrli, a 30 skorom. Sud je ve rešil vu ovom poslu. Odsudili su 20 ljudi, koji su bili krivi tomu, kaj se takva nesreča dogodila.

— **Koji anjele delaju.** Iz cirkve blansacske (Francusko) su vkrali ne zdavnja jednoga lepoga kaftana, koji je bil vreden 120.000 franka. Kad su iskali tko je to mogel učiniti, počeli su se ogledavati detektivi i pri Thomasu. Thomasova žena je bila vu velikoj časti. tak puno peneze je već bila razdelila med bogcima. Kad su premetali žandari sve pri hiži, našli su kod nje strahovito puno ostanke, koja je ova familija — Bog zna iz koje cirkve ne — vkrala, kak jedna sraka. Misli se da je ovoga kaftana Thomasov sin vkral, jer pred cirkvom su vidli ove dneve jednoga automobila. Jeden dečko ga vodil, a drugi je ostal na koli. Nekaj su ti dva tam delali jeden čas. a za nekuliko minuta su već

pobegli. Zaznao se da je ov automobil Thomasov bil. Našli su vu kancelarii kod Thomasovoga sina i otrove i takove stvari, iz koje se sigurno zaznao da su ovi ljudi i »angjele delali» za dobre peneze.

Tak se vkani on čovjek, koj i onomu verje, kćj niti ne vidi, ili prav ne vidi.

— **Debeli generali.** Vu Ameriki Roosevelt predsednik, a vu Parizu Picquart minister izdali su naredbu, da oni generali koji su predebeli, koje konje nemoreju podnesti, — moraju iti vu penziju, jer takve žmehke ljudi nemre hasnuvati. Tko je to gda mišlil, da je debelina tak velika nesreća!

— **Odlikovani** čakovečki zanatnik. Vu pečuhskoj orsackoj izložbi je za svoje lepe lončarske stvari odlikovan Horvath Pavel lončarski mešter iz Csaktornye.

— **Strahovita žena.** Novak Elek stanovnik iz Kedveshegya je 8-ga o. m. popravlat dimnjaka na svojoj hiži. Žena njegova rodjena Trupkovič Maria je za njim išla na krov, gde su se pesvadila, pak muž ženu plusnula. Na to je žena s sekirkom prama svojemu mužvu vudrila, koj je prek dimnjaka omamleni doli opal. Žena zatek iz krova doli odišla vu kuhnju, gde je omamleni muž ležal i gda je vidla, da joj muž još živi, sekirkom tak dugo tukla po glavi, dok je živ bil. Ženu su odegnali vu Velikunkanižu k sudu.

— **Krivi vekslin** Pintarič Fabianž. Žena iz Muracsanya je 8-ga o. m. vu Čakovec vu Medjimursku šparkassu jednoga vekslina odnesla i za nju 300 korun prosila za posudu. Vu šparkassi su zazvedili, da je vekslin folišni, pak su bolje popitali ženu, koja je valuvala, da je vekslin ona i njezina kći tudjih imena podpisala. Sudu su prekdane obedve.

— **Tolvaji.** Gaspavec Antona štacuna iz Bottornya su 6-ga o. m. nepoznati tolvaji razbili i 267 korun vrednosti odnesli. Istraga se vodi proti ovomu tolvajstvu. — Na čakovečkim sejmu 14-ga o. m. su iz zžpa Mlinarič Janoša, preločkogce poljodelca gda se je na jednu kravu pogadjal, četiri nepoznati ljudi, koji su ga obkolili, 288 korun vkrali. Mlinarič je spazil tolvajstvo i s pomoćjum žandarah se vuvlil dva od onih četiri. Jeden se zove Kusnič Ivan iz Badnjače, a drugi Škerber Ferenc iz Kamenice.

— **Koj neče diurnuma.** Šetnik Balaz iz Belice bil jd pozvan kakti svedok k kraljevskom sudu vu Csaktornya 19-ga o. m. Gda mu je kr. sudec diurnuma 2 korune dal, on je nazaj dal diurnuma, da bi se 2 korune siromakom dali.

— **Kardinal Vaszary** je zbeležal. — Herceg primaš kardinal Vaszary je zbeležal Sédi cirkveni velikaš magjarski mora vu postelji ležati vu svojim buoimskom dvoru. Doktori izjavljuju, da su glasi o kraljevoj bolesti jako nepovoljno delovali na kardinala Vaszaryja.

Z A B A V A.

Vodena dievojka.

»Morska dievojka«, »Vodena dievojka« »Dunavska vila«, »Dravska vila« i t. d. Sama imena iz raznih pučkih bajkah, kojima se pripoviedajuć hoće prikazati nieko vrhonoravno bitje osobitih svojstvah. Pak je anda u kupalištu »Karlsbadu« dievojka, koja je pri zdencu bolestnikom pehare vodom punila i pružala, od kupalištnih gostov, šal-

no, »Vodonom dievojkom« nazivana bila. To ime su joj toplički gosti i radi toga prideli, jer je ta dievojka šta se njezine liepote tiče bila izbilja nekaj navadnoga, pak jer je onde bilo više poslušujućih dievojkah, ali pod tim imenom, »Vodena dievojka«, se je samo ova jedna, imenom Ellen Hartungen, razumievala, koja je svojom liepotom sve goste začarala. Polag svega toga što se je jednostavno odievala i sa svakim neprisiljeno spomenek vodila, uljudno svakoga pri zdencu zahtivanom vodom podvorila, ipak je onak ne samo radi svoje liepote, već i radi finoće, nad svimi ostalimi dvorkinjami bila i svaki je njezinu izobrazenost na prvu rieč opaziti mogel. U velikih medjunarodnih toplicah, kamo od svih stranah, iz svih državah gosti dohadjaju, se zahtieva, da takove služeće osobe i više jezika govore, pak je prema tomu i Ellen govorila liepo franceski, niemački i izvrstno engleski tak, da su se najkorenitiji englezi, čistoći njezine engleštine čudili. Ona je to tumačila tim i pripoviedala, da je bila više godinah u Ameriki.

Bila je povisokog uzrasta, niešto višja nego su navadne žene, svi kotrigi tiela su za čudo liepo harmonirali, sa prekrasnom glavom i bledkastim finim licem, iz kojega su dva velika modra oka lukala, zatim gusti tamni, ne precрни lasi, koji su se po navadi dievojkah u debelih dveh kitah po hrbtu dole spuščali i dvie male biele, fine kože ruke sa tankimi poduljime prsti. Tako je izgledala.

»Vodena dievojka«, »Morska dievojka«, »Vodena vila«, i slična udvarajuća imena su často do njezinih vuh doprla, kojima su ju nekoji dosadni mladići krstili; ali ona se iz svog otmienog držanja niti za las nije maknula te je niekom noblessom, kak da joj je prirodjena, sva ta ulagivanja mirno podnašala. Ona se je svakomu gostu prijazno podsmieškuvala, za svakoga gosta je imala uvijek nekoliko prijaznih i ljubeznih riečih tak, da je svakoga pohadjača zdenca, pri kojem je ona pehare pružala, na to rekuć začarala. Ona je bila ljubimac svih gostov cieloga kupališta, akoprem svojim ženskim ponosom nikomu nije dozvolila, da joj se približi, ipak je svaki samo od nje hotel si pehara napuniti dati, što joj medjutim dalje nije škodilo, izvan da je više posla imala.

Medju ovimi dakako da je bilo i takovih, koji su se u nju do dna zaljubili te ju raznimi dari i prikazi obsipavali. Ali Ellen do toga nije nikaj držala. Dare i prikaze je odmah pošiljala natrag, odkud su i došli, ako pak nije mogla saznati, od koga ov ili on prikaz dohadja, onda ga je jednostavno kojoj služkinji u kupalištu prikazala te je darovatelj drugog dana mogel onoga zlatnoga prstena ili zlatnu narukvicu, koju je on Elleni namislil, mogal videti na ruki koje sobarice ili služkinje kupališta.

Jedinu iznimku u tom je delala Ellen sa niekim mladim nadporučnikom pl. Wittingenom, čije udvaranje, kak se je to moglo opaziti, je rado primala. Liepi officir joj je medjutim uvijek pod opazivanjem stroge pristojnosti udvaral te je bil sretan, ako je samo u njezinoj blizini mogel biti. Dakako da su ga njegovi kameradi, koji su šnjim u toplicah bili i koji su onamo u pohode dohadjali, radi toga dražili te mu nisu mogli odprostiti, da ga je ona, makar samo i »Vodena dievojka«, svim ostalim predposlala od njega se dala domo sprovadjati, dapače ona, kojoj se nitko nije smel približiti, se

je sa nadporučnikom u prostom vriemenu u bližnju šumicu sama šetat hodila. Ona pri tom nije nikakvu falingu proti čudorednosti videla, jer karakter i ponos njezinog dievojkog poštenja je bil veliki, a k tomu je bila puno godinah, kako je sama pripoviedala, u Ameriki, u tom slobodnom svijetu, gde svaka žena svoje žensko poštenje običava i znađe braniti.

Kod takovog jednog šetanja na samotici našel je nadporučnik Robert Wittingen gje-gjernost, da svojoj vruće ljubljenoj odabranici svoju iskrenu ljubav izpoviedi. On ju je pritisnul na svoja junačka prsa, a ona se nije branila kad ju je prvi krat na njezina crvena usta vruće kušnul.

Wittingen je bil sin siromašne udovice koja ga novčano nije mogla podupirati, pak je onda moral gledati, da svojom plaćom bez dugovah izide što je on i učinil. One godine je ratnu školu dobrim uspiehom dovršil i sad mu je bil put za avanziranje odprt. Glavna stvar je sada bila, da na sebe pazi i da se nepotepe, jer kad mu je put za avanziranje odprt, onda ima i pravo na bogatu ženitvu misliti.

Medjutim je stum svojom ljubavju sa siromašnom »vodom dievojkom« na jedan krat dospel u nepriliku, koja bi lahko bila zli konac uzeti mogla. U večer posle one blažene šetnje sa Ellen-om, sastal se je sa svojim nekolikimi kameradi. Bog zna na koj način su oni saznali, da je on sa liepom »vodom dievojkom« na samom se po šumici šetal, pak su uslied toga pale i nedostojne rieči vrhu njegove ljubavi i — vrhu same Elben-e.

Wittingen skoči u vis, ali špotnica se nije dala popraviti. Osobito nieki mladi poručnik, baron Mutels se je najviše iztical. On se je srdil što je Ellen njegovu zlatu narukvicu sa briljanti mu natrag poslala, dočim je Wittingenovu jednostavnu zlatnu iglu svaki dan zateknjenu u vratni rubec nosila, makar da ta igla niti deset forinti nije vriedna bila, dočim je barunov prikaz preko sto forinti koštal.

»To je smiešno« — kričal je barun, koj se je navadno svojim bogatstvom dičil »smiešno ako ti nam hoćeš tu tvrditi, da je ta tobož nepristupačna vodena vila angel. Medjutim ja ti čestitam na velikom uspiehu — sam vrag zna, kak bi ja hotel na tvojem miestu biti.»

Wittingen je prebledel kak krpa i da se ostali kameradi nisu med njega i drzovitoga špotljivca hitili, bil bi ga mozbit Wittingen zagulit onde na miestu. No, medjutim ov barunov špotljivi govor nije ostal bez posljedica, već se je dokončal dvobojom medju Wittingenom i malim barunom Mutel-om, pri kojem je barun bil težko, a Wittingen na glavi lahko ranjen tak da je ipak si moral ranu dati povezati i miren u svojoj sobi ostati.

Dok je on ovak sam u sobi stvari od prijašnjega dana promišljaval. nastal je i u mraka i večer se na jedan krat sobe vrata odpru i na poceku vratnom stoji ženska osoba, sa gustom koprenom preko lica a to je bila Ellen. Ona je bila žalostna i uzrojana, klafranje poručnikovo i dvoboj bil je jedini dnevnj spomenek kupališta u koj se je i njezino ime upletalo, pak za to će ona morati od ovud se vugnuti i natrag preko mora u Ameriku oditi med stranjske ljude. Tako se je svojemu dragomu med suzami tužila. Ali Wittingen klekne pred nju te ju zaklinje i moli, da toga nečini jer on bez nje nemože živieti i stoga sad

ovde moli, za njezinu ruku, da mu bude žena.

Na to ga ona veselim pogledom pogleda te ga zapita: »Jeli ti znaš kaj govoriš? — Tvoji cilji života tečaj, tvoju budućnost mi stavljajš pod noge?»

»Je» — veli on strastveno — ja to sve zvam ali uzprkos tomu te još jednom tebe moja sve na svietu molim, da budeš mojom ženom.»

Ona se blaženo i veselo nasmije. »Em ti o meni nikaj neznaš, niti o mom životu A kako onda ako ja nisam ta, za koju ti mene eržiš u tvojem sliepom udvaranju?» izpitiva ga motreč.

»To je meni sve jedno, ja o tebi dosta zoam draga Ellen, ja znam da si ti visoko plemenitoga srдца žena i da budem ja samo onda sretan na ovom svietu, ako budeš moja žena.»

»Dobro je» — veli Ellen pomalo — ali ja tvoju ponudu još nemogu prijeti. Ti si još jedan dan tvotu nakanu promišlavaj, dogovori se stvojimi kameradi, pak ako ćeš sutra u ovu doba još istoga mnienja biti, onda dojdi u moj stan! — I tim se je okrenula i otišla.

Oa pravo je ona imala prav, jer o — njoj niti on niti nitko u toplicak nije nikaj znal, jedino to, da je onde s jednom staram gospom, kojoj je vrlo privržena, valjde joj je kakova rođakinja, tako je izgledalo.

Drugog dana su ga nekoliko prijateljah posietili, kojim je dn svoju nakanu sa Ellenom povedal. Ovt su se osupnuli nad tim, da ovoj stranjskoj pustolovki za volju cielu svoju budućnost žrtvuje, a još ktomu sada, kad je dovršil ratnu školu te mu je put u avanziranju daleko otvoren. Ali on je ostal čvrst, te im je odgovoril, da bez Ellen-e živiti nemože.

U večer se je potajno, u civilnom odielu sa zavezanom glavom još od dvovoja odšulal u Ellenin stan. Ona mu je uzklikom dotetela na prsa: »Daklé ti me u istinu ljubiš te me hoćeš za svoju ženu uzeti? — pitala ga je — i nije ti žal za tvoje zvanje, koje ćeš onda morati napustiti?»

»Žal mi je doistine» — odgovori on ali za tebe žrtvujem sve, pak ću za te cesarskoga kaputa svući, makar da me bui de težko stalo.»

»No, hyala Bogu» — veli ona veselo — »da toga nečeš trebati učiniti te češ — moći ostati oficir, jer pošto sam našla kaj sam držala za nemoguće, nasmem te više u dvojbi držati. Ja sam Miss Ellen Harden kći amerikanskog millionuša Mistera John Hardena, koja sam si u glavu zabila, da ću samo onoga za muža uzeti, koj će me iskreno, ne radi mog bogatsva, već nesebično ljubiti. Zato sa evo mojom tecom došla preko u Europu te sam uzela rolu vodene dievojke kod zdenca pod krivim pridakom Hartungen. Možeš si predstaviti, kaj su me udvaranja mnogih ovdešnjih fičiričah na smieh naganjala ili srdila, dok me nije tvoja iskrena ljubav usrečila. Nadam se da nisi proti mojemu predlogu pak češ tvoju vojničku oblast zamoliti na jednu godinu urlaub a zatim ćemo se preko oceana u New-York odvesti, gde ću te svomu predbromu otcu predstaviti i onda odmah vienčati . . .»

Zatim otvori koferu i skatule te mu pokaže dragocjenosti, koje je morala kakt siromaška »vodena dievojka» skrivati. Te su bili diamanti, brillanti, rubini neizmernovriednosti, te se je sad lahko mogel pojmiti on zahitljivi smieh njezin, nad dobljei

nim prikazom od kojeg fičiriča, a kakovoj prnjavoj vriednosti od sto forinti.

Drugog dana već Miss Ellen nije bila pri zdencu, već je sve začudila, kad se je sa Wittingenom pod rukom, u svojoj hiljada dolarah odeći šetala. Za nekoliko dni su odputovali preko mora i tamo se vienčali, pošto je otac svojoj jedinjoj kćerki na volju pustil.

U toj cieloj pripoviesti pako je to glavno, da to niti nije nikakova pripoviest, već dogodjaj, koj se je godine 1889 dogodil u kupalištu »Marienbad.»

Em. Kollay

Nekaj za kratak čas.

Poparjeni nemeć.

Józsa Gjuriju, bogatomu mužu iz Al-földä je jedno leto jako na tenkoma išla krma, i zato je dokončal, da naj menje to 200 juncov odtira v Pešiu na sejam. Ali junci su vera ne bili v najbolšem mešu, i kupci su se zbog toga žnjih više norca delali, kak v pogodbu puščali.

Józsa se razsrdi i odtira junce vu Beč. Ne treba reći da od ovoga dugoga puta su se njim još colje vidla rebra, kak prije. A svaba je k dobromu mesi vučen. — Jozsa Gjuri se nikak ne mogel pogoditi s mosari, tak su mu fal cenu obećuvali.

Išel je anda dalje v Linz. Ali i tu je tak s hodil. Na lo prešverca junce čez granicu i tira je vu Drezdu. Naravski dok je došel žnjimi do Drezde, je i ono meso s curelv žnjih dol, kaj su do ve na sebi imeli i svako rebro je poseb moći bilo precitati. Kaj budu s kožom i čontom? — Niti su čuti ne šteli mesari od pogodbe, svaki mu je rekel, naj je tira predi dimo dobro podkrmi i onda naj dojde žnjimi na sejam.

Jozsa Gyuri je kipel od srditosti. Ve opet nazaj tirati, znova maltu platiti, oh kak bi se tomu njegovu neprijatelji Kegleviči — smejali! Tč on nigdar nenapravl. Premisli si on nekaj drugo.

No, čekaj nemeć, vre poješ ti moje junce za sladek meo, ako ve ne, na protuletje! Dimo je nebum tiral za nikaj, doma niti za zlato ne dobiti krmu.

Proti večeru skup pozove hajčare, splati nje do zadnjega krajcera a onda veli:

Čujete! Podvečer da se jenput zamrači bočite svi kaj vas je gud, i pustite junce, naj se razbežiju. Pri ovih nemećih vam je veliki red; vre je poloviju sami i onda budu već kurrentirali, da za tri mesece naj se javi gazda, da prek zeme junce. Te čas vam dojde lepo protuletje i junci moji bunu se tu krmili s finim nemškim senom, od česa samo salo rase. Da se dobro skrmiju, onda dojdem po nje i prodam je za svbre peneze.

Sve je tak išlo kak je to Jozsa skombinoval. Hajčari su se razbegli, a junce je dala oblast poloviti. A zatim počneju kurrentirati, da do ovoga i ovoga termina naj se javi gazda čiji su voli. Med tim toga prešla je trda zima. Jozsa se javil i dosvedočil, da su to njevji junci. Bili su tusti kak puhi, da se zibalo meso na njih i prodal je nje za dobre peneze nemškim mesarom.

Istina da je vu ime zdržavanja i službenih stroškov polovico penez tam ostalo, ali zato je to itak lepa sala bila vu onim starim dobrim vremenu.

Pastir i njegova čreda.

Vidite draga deca — ovak navuča selski plebanuš školsku decu — ja sam isto to vu fari, kaj je pastir svojoj čredi. Poveč mi onda Pištek, kaj dela pastir svojom čredom?

Podbrivlje nje! — odgovori nehotonce Pista. —

Doktorski navuk.

Betežnik: Gospon doktor, ja se već čista dobro čutim, naj mi dopnstiju anda da jedan kupicu pive spijem.

Doktor: kaj ste se zmislili? To vam podnipošto nemrem dopustiti. Išče morate čakati jeden tjeden.

Betežnik: Tak onda prosim njlh, naj mi barem pokažuju jednoga štoplina, taki bu mi leži.

Rhosóczy

Goričanske žene.

Goričanske žene
Snehe i devojke,
Vu Muri su hodile, —
Ribice lovile.

—
Kaj su nalovile,
Vu štacun odnesle,
Kaj su za nje vzele,
Sve za vince dale.

—
Svaka holbu spila,
Onda k peći sela.
Jedna drugoj migne,
Svaka sebi nagne!

—
A da su pijane,
Devojke ozvane,
Onda idu ribe lovit,
Svoje muže dale srdit.

Ljubil bi!

Ljubil bi ja devojku,
A devojka mene,
Ali je devojka
Daleko od mene:

—
Prek devet črnih gor,
Prek hladnih vod,
Gore mi ga nebi
Ptica preletela.

—
Vode mi naj ni
Ribica preplivala,
Oh žalost! oh
Ta tuga moja,
Ostavljaj ti mene,
Prosim te za Boga

Pijanci.

Vi pijauci, dobroznanci
Dobro vino pijete.

—
Kaj spijete, to platite,
Nikoga se ne bojite.

—
Spunom glavom,
Spraznom mošnjom,
Vekši račun dajete.

559 5-10

A PAULA

sóskúti

**FORRÁS természetes hazai diuretikus gyógy-
ásványvíz. Leghírneveesebb orvos-professoraink
kiváló gyógyeredményeket érnek el vele minden-
nemű hurutos gége-, epe-, vese-, hólyag- és májbetegségeknél és a legakutabb gyomor betegségeknek is
biztos hatása van.**

Folséges és különleges gyógyszer gyomorégés ellen és vizeleti zavaroknál.
Kapható minden jobb fűszer- és ásványvízkereskedésben.

Muraköz és Alsólendva egyedüli főelárusítói:
STRÁHIA TESTVÉREK Csáktornyan.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	pšenica	20.00 —
Rozs	Hrż	16.00 —
Arpa	Ječmen	15.00 —
Zab	Zob	15.00 —
Kukoricza új	Kuruza nova	11.50 —
Fehér bab új	Grah beli	17.00 —
Sárga bab	» žuti	14.00 —
Vegyes bab	» změšan	14.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	20.00 —
Tökmag	Koščice	17.00 —
Bükköny	Grahorka	16.00 —

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy taglaggyár om üzemet megnagyobbítva az eladást ismét megkezdem. Kapható naponta kitünő minőségű

tetőcserép és I. osztályu téglá,

1000 drb. 28 kor.

Fizetések csakis nálam teljesítendők és az utalványok is csakis nálam vehetők át.

Gyártmányaim kitünő minőségéről előre is biztosítva, kérem nagybecsű rendeléseiket.

Teljes tisztelettel

Sternberger Ignác

Muraszentmária.

573 1-2

Sreću imam poštuванom občinstvom na znanje dati, da ja radinost od moje ciglene tvornice sam povekšal, prodavanje sem opet počmel. Svaki den se dobiva izvrstni

krovni čröp i I. razred cigel,

1000 komada za 28 korun.

Izplaćivanje se samo pri meni izvršivaju i naputnice takajše pri meni se mogu prek zeti.

Od moje tvornice izvrstnosti napre osjeguravam, prosim visoko cijenenu naročbu.

Sa štovanjem

Sternberger Ignác

Muraszentmárton.

Az 1904. Szt. Lovgulisá i
kiállításon „Grand Prix“

Jobban tisztít, mint minden más fémfiszítószer.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatomban:

Locomobil és gözcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, aszénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aszál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Csáktornya nagyközség előljáróságától.

Hirdetmény.

Csáktornya nagyközség

helypénzszedési joga

az 1908, 1909, és 1910 évre nyilvános árverés illetve írásbeli zárt ajánlat útján **toljó hó 24-én délután 3 órakor** a község házában bérbe adatik.

A föltételek ugyanott megtudhatók.

Kelt Csáktornyan, 1907. október 8.

570

az előljáróság

Iparos és kereskedő előfizetők czéjét
a rovatban díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ előfizetők névjegyzéke.

Iparos és kereskedő előfizetők czéjét
a rovatban díjmentesen közöljük.

Bádogos: Hübsch Manó, (faszénraktár) Csáktornya Dorner Sándor	Eredeti Singer varrógépek: Singer Co., Árpád-utca Csáktornya	Kőfaragó és sirkő készítő: Teraztenyák Bódog, Csáktornya	Uri- és női divat, játék és díszműárak: Kelemen Béla, Csáktornya
Börkereskedő: Mayer Testvérek, Csáktornya	Épület és műlakatos: Horváth István Csáktornya	Likörgyár: Hochsinger M. és fiai Csáktornya készíti a híres »Glória« sósorszeszt 12 üveg bérmentve 5 korona	Vaskereskedés: Prostenik Gusztáv, Csáktornya Beryák Károly, utóda
Borbély és fodrász: Nádasdi Nándor, Csáktornya Mik Szilárd,	Férfi szabók: Ivacsics Ignác, Csáktornya	Mészáros: Nuzsy Mátyás, Csáktornya	Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal, Csáktornya
Butoraktár: Schwarz Lipót, Varazdin	Férfi és női divatárak: Zrinyi Viktor, Csáktornya	Órás és ékszerész: Pollák Bernát, Varazdin	Vendéglők: Hajas József, Csáktornya Pecornik Ottó, » Hencsey Gábor, » Antonovics József, » Becsey Albert, » Horváth Mihály (Fehér galamb) » Horváth Géza, » Kelemen Imre, » Mráz Jenőné, » Pruszák Alajos, » Deutsch Zsigmond, » Schlesinger Mór, » Mihálics Ferenc, » vendéglő a vasúthoz
Czukrász: Kertész Lajos, Csáktornya,	Fűszerkereskedések: Todor R. utóda, Csáktornya Gránér Testvérek, » Mráz testvérek, » Ifj. Premecz Miklós, Perlak Sostarics Pál, Szombathely Szeiverth Testvérek Vesselőnyi-utczán	Pék: Stolczér József, Csáktornya	Szobafestő és mázoló: Vidovics János Csáktornya
Czipész: Masztnak József, Csáktornya	Kávéházak: Hajas József, Csáktornya Horváth Géza, » Gerstmann Lipót, »	Rőfőskereskedő: Hirschohn Testvérek, Csáktornya	Szállító és desz kakeresk. Löbl Mór és fia, Csáktornya
Divatáruház: Herzer Izidor, Csáktornya Liszt és Brodyák, Stridó	Képfestő: Scheiber Mór, Csáktornya	Tej és tejtermékek Csáktornyára házhoz szállít Bányavári gazdaság.	Üveg és porcellánkeresk: Tódor R. utóda, Csáktornya.
			Zongora készítő, hangoló és raktáros: Wogrincics Ferenc, Nagykanizsa Erzsébet királyné-tér 10. 11-13

Könyv-papír- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű községet tisztelettel értesíteni, hogy „Zrinyi” szállómban levő kávéházamat Drucker Gyula ur kezelésébe adtam át, ki azt saját számlájára vezetni fogja.

Csáktornya, 1907. október hó.

Kitűnő tisztelettel

Hajas József
szállótulajdonos.

574 1—3

NESTLÉ

az egészséges **gyermeklisztje**

és a beteg gyermek a gyomor-bajusok regőta bevált táplálékja.
Még a hányástól, hasmenéstől, belhurtoitól és elhárítja ezeket.
A gyermekápolásról ismeretlenül ingyen küld. NESTLÉ
Wien I., Biberstrasse 11.

3881. kigd 1907. sz.

Zalavármegye közig. bizottságától.

Hirdetmény.

A cs. kir. szab. déli vaspálya társaság jogot nyervén az Alsómihályfalva (Alsómihálovecz) község határában levő 892|c, 893|a, 888|a, 887|a, 886|a, 877|a, 879|a, 878|a és 880|a helyrajzi, illetve 327. 325, 326, 776, 1783, 307, 911, 393 és ? telekjegyzőkönyvi számú ingatlanoknak s Budapest-prágerhofi vasuti vonallal határos részei kisajátítására, az 1881. évi XLI, tez. 35—40 §§-ai alapján való eljárás czéljából Dr. Tripammer Rezső, Zakál Henrik, Dr. Tamás János és Dr. Huszár Pál megyei aljegyzőből álló bizottság küldetett ki. Ezen bizottság eljárásának határideje 1907. évi nov. hó 8-ának délutáni 1 órája, a küldöttség találkozási helye Alsómihályfalva vasuti állomás felvételi épülete.

A vonatkozó kisajátítási terv és összeírás Alsómihályfalva (Alsómihálovecz) község-házánál közszemlére kitétetvén, ott az érdekeltek által 1907. évi október hó 15-től november hó 7-ig megtekinthetők.

A kiküldött bizottság s kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül senkisem jelen meg.

Kelt Zalaegerszegen, 1907. október 8-án.

GRÓF BATTYÁNY PÁL

Zalavármegye főispánja,
mint a közigazgatási bizottság elnöke.

567 2—3

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényűnél, oszúnál és meghűtéseknel, bedörzsoléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.